

Forestillinger om folkedrab

Indholdsfortegnelse

Elevmateriale	s. 2
Elevopgave 1: Hvad er et folkedrab?	s. 3
Elevopgave 2a: Historiske folk – hvem var x-folk?	s. 13
Elevopgave 2b: Historiske gruppeangreb – hvad skete der med gruppen?	s. 14
Elevopgave 3: Var gruppeangrebet et folkedrab?	s. 17
Elevopgave 4: Udarbejdelse af produkt og fremlæggelse	s. 18
Elevopgave 5: Nutidsblik – historiebrug af Holocaust og andre folkedrab	s. 19
Elevopgave 6: Stemmer i tid og rum	s. 24
Litteratur	s. 25
Noter	s. 27

Elevmateriale

I skal nu i gang med et historieforb, der handler om folkedrab. Her skal I arbejde med, hvad folkedrab egentlig betyder og med forskellige historiske folkedrab. Undervejs skal I også arbejde med forskellige problemstillinger, og I skal skabe et kreativt produkt, der kan støtte jer i at formidle jeres besvarelser. Til slut får I mulighed for at bruge jeres viden om folkedrab i jeres egen nutid og hverdagsliv.

Målet med forløbet er;

- at I får viden om folkedrab.
- at I arbejder og tænker kildekritisk.
- at I kan anvende jeres nye viden til at skabe meningsfulde fortællinger om fortiden.
- at I kan tage stilling til og reflektere over, hvordan forskellige personer og grupper i dag henviser til folkedrab for at fremme bestemte synspunkter.

Elevopgave 1

Hvad er folkedrab?

Folkedrab er et ord, som mange forskellige fagpersoner (f.eks. advokater, historikere og sociologer) og organisationer har prøvet på at forklare, hvad er.

Nu skal I møde tre forskellige bud på, hvad folkedrabsbegrebet dækker over. Når I har gennemgået og reflekteret over de tre bud, skal I begrundet vælge den beskrivelse ud, I synes er den bedste til at forklare, hvad et folkedrab er.

Bud nr. 1: Folkedrabsbegrebets grundlægger, Raphael Lemkin

Afsender:

Den polsk-jødiske advokat Raphael Lemkin (f. 1900, d. 1959)

Kontekst:

I 1920'erne blev den unge polsk-jødiske advokat Raphael Lemkin interesseret i det manglende retslige opgør med gerningsmændene for det armenske folkedrab i 1915-1917, hvor 1.5 millioner armeniere var blevet myrdet. Lemkin undrede sig over, hvorfor det kun var mord i ental, drab, der udgjorde en juridisk forbrydelse, mens drabet på millioner af mennesker tilsyneladende ikke var formuleret som en forbrydelse nogen steder. Lemkin arbejdede derfor som advokat op gennem 1920-1930'erne for at få kriminaliseret angreb og drab på grupper, dog uden det store held med det.

Da nazi-Tyskland invaderede Polen i september 1939, flygtede Lemkin til Sverige og derfra videre til USA. I USA udgav Lemkin i 1944 sin bog, *'Aksemagternes styre i det besatte Europa'*. I bogen beskrev Lemkin både nazi-Tysklands besættelsespolitik i Europa og opfandt et helt nyt begreb, folkedrab. Med det ord ville han forklare det fænomen, at hele menneskegrupper nogle gange bliver udryddet eller forsøgt udryddet.

Da 2. verdenskrig var ovre, fandt Lemkin ud af, at 40 af hans familiemedlemmer i Polen var blevet myrdet under Holocaust. Lemkin fortsatte efter krigen sit arbejde med at få kriminaliseret folkedrab og påvirkede den proces, der ledte til FN's vedtagelse af folkedrabskonvention i 1948.

Raphael Lemkins beskrivelse af folkedrab i 1944

"Folkedrab er ikke kun mord på en national gruppe. Det kan også betyde planlagte handlinger, hvor man ødelægger nationale gruppers livsgrundlag for at udrydde gruppen.

Under et folkedrab kan følgende elementer ved en gruppes liv og eksistens blive angrebet:

- *Gruppens politiske eller sociale institutioner*
- *Gruppens kultur, sprog eller religion*
- *Gruppens nationalfølelse eller økonomiske grundlag*
- *Gruppemedlemmernes sikkerhed, frihed, sundhed, værdighed eller liv."*¹

Klassediskussion

I skal nu undersøge og diskutere følgende spørgsmål i klassen eller gruppevis. Undervejs kan I udfylde og krydse af i skemaet.

- Hvad er et folkedrab ifølge Lemkin?
- Hvilke grupper kan ifølge Lemkin være ofre for et folkedrab? Synes I, der mangler nogen grupper?
- Hvad består en gruppes liv og fællesskab af ifølge Lemkin? - hvilke aspekter ved gruppens liv og fællesskab kan et folkedrab angribe?
- Hvor stor en betydning har det fysiske masse mord på gruppens medlemmer for Lemkin?
- Hvor stor en betydning har handlinger, der ikke involverer fysisk drab for Lemkin? Hvordan kan handlinger, der ikke involverer fysisk drab være med til at udrydde en gruppe?
- Hvad er Lemkins formål med at beskrive, hvad folkedrab er?
- Hvad kan I forestille jer, at konteksten og Lemkins baggrund betyder for hans syn på folkedrab?
- Hvad synes I om Lemkins måde at forklare, hvad folkedrab er?

Skema til diskussion af Raphael Lemkins forklaring af, hvad folkedrab er

Diskussionsspørgsmål i klassen	Dine svar og tanker
Hvad er folkedrab ifølge Lemkin?	Skriv dit svar i stikord
Hvilke grupper kan ifølge Lemkin være ofre for et folkedrab	Er det en eller flere typer af grupper Lemkin nævner? Hvem? Synes du der mangler nogle grupper i Lemkins forklaring? Hvis ja, hvilke?
Hvad består en gruppes liv og fællesskab af ifølge Lemkin? - hvilke aspekter ved gruppens liv og fællesskab kan et folkedrab angribe?	Hvilke ting ved gruppens liv og fællesskab nævner Lemkin kan blive angrebet under et folkedrab?

Diskussionsspørgsmål i klassen	Dine svar og tanker
Hvor stor en betydning har det fysiske massebord på gruppens medlemmer for Lemkin?	Synes Lemkin, at mordet på gruppemedlemmerne er det vigtigste i folkedrab, eller er mordet kun en ud af flere måder en gruppe kan udryddes på?
Hvor stor en betydning har handlinger, der ikke involverer fysisk mord for Lemkin? Hvordan kan handlinger, der ikke involverer fysisk mord, være med til at udrydde en gruppe?	Prøv at tælle, hvor mange måder, at Lemkin siger, at en gruppe kan udryddes på ud over det fysiske mord. Hvad fortæller det om Lemkins opfattelse af betydningen af handlinger, der ikke er fysisk mord? Prøv at tænke over, hvordan nogle af Lemkins forslåede handlinger kan udrydde gruppens fællesskab, selvom de måske ikke er mord.
Hvad er Lemkins formål med at beskrive folkedrab?	Hvorfor tror du, at Lemkin valgte at bruge tid på at opfinde et nyt begreb? Hvad ville han opnå?
Hvad kan I forestille jer, at konteksten og Lemkins baggrund betyder for hans syn på folkedrab?	Hvad tror du den tid Lemkin levede i betød for hans opfattelse af, hvad folkedrab var? Hvad tror du, at Lemkins eget liv og oplevelser betød for hans måde at opfatte folkedrab?
Hvad synes I om Lemkins måde at forklare, hvad folkedrab er?	Hvilke tanker får du, når du hører Lemkins måde at forklare, hvad folkedrab er?

Bud nr. 2: FN's folkedrabs-konvention fra 1948

Afsender:

FN, De Forenede Nationer, er en verdensorganisation, som blev grundlagt lige efter 2. verdenskrig i oktober 1945. Da FN blev oprettet, blev 51 lande medlemmer og mange flere lande er sidenhen blevet medlemmer. Det var dog især de parter, der havde vundet 2. verdenskrig, som f.eks. Storbritannien, Sovjetunionen og USA, der fra start af fik en dominerende rolle i det nye FN.

Kontekst:

FN blev stiftet for bevare fred gennem internationalt samarbejde og fælles regler. Derfor gik FN bl.a. i gang med at formulere en fælles folkedrabskonvention, så FN kunne forhindre og kriminalisere fremtidige folkedrab. Folkedrab skulle fremadrettet forstås som en strafbar forbrydelse. I 1948 vedtog medlemslandene i FN folkedrabskonventionen, hvori det blev beskrevet, hvad FN anså for folkedrab.

Da FN's medlemslande forpligtede sig på at overholde organisationens fælles retningslinjer, var det vigtigt, at de forskellige medlemslande fik indflydelse på, hvordan folkedrab skulle beskrives. Det betød, at FN's formulering om, hvad folkedrab er, var resultatet af en langvarig debat mellem medlemslandene fra 1946-1948. Derfor kan FN's definition af folkedrab på en og samme tid opfattes som en juridisk beskrivelse af en forbrydelse OG som udtryk for et politisk kompromis mellem medlemslandene. I dag har 138 lande underskrevet konventionen.

FN's beskrivelse af folkedrab i 1948

Folkedrab er enhver af disse handlinger, hvis de begås for at ødelægge en national, etnisk, racemæssig eller religiøs gruppe:

- a) at dræbe medlemmer af gruppen
- b) at tilføje medlemmer af gruppen voldsom fysisk eller psykisk skade
- c) at tvinge gruppen til at leve et sted, hvor dens medlemmer ikke kan overleve
- d) at tvinge regler igennem, der forhindrer, at der fødes børn i gruppen
- e) at bortføre gruppens børn¹

1. I 1948 havde Sovjetunionen nægtet, at FN's folkedrabskonvention skulle inkludere politiske grupper, hvilket sandsynligvis hang sammen med, at de selv ville komme til at stå i et dårligt lys. Op gennem 1930'erne havde Sovjetunionen nemlig selv slået millioner af sovjetborgere ihjel pga. deres politiske tilhørsforhold.

Klassediskussion

I skal nu undersøge og diskutere følgende spørgsmål i klassen eller gruppevis. Undervejs kan I udfylde og krydse af i skemaet.

- Hvad er et folkedrab ifølge FN?
- Hvilke grupper kan ifølge FN være ofre for folkedrab? Synes I, der mangler nogen grupper?
- Hvad består en gruppes liv og fællesskab af ifølge FN? - hvilke aspekter ved gruppens liv og fællesskab kan et folkedrab angribe og ødelægge?
- Hvor stor en betydning har det fysiske masse mord på gruppens medlemmer for FN?
- Hvor stor en betydning har handlinger, der ikke er fysisk mord for FN?
- Hvordan kan handlinger, der ikke er mord være med til at ødelægge en gruppe? (Hvad vil det f.eks. sige "at tilføje medlemmer af gruppen voldsom fysisk eller psykisk skade"? Hvad kunne det være for handlinger? Eller, hvordan kan regler, der forhindrer, at der fødes børn i gruppen, ødelægge gruppen?)
- Hvad er FN's formål med at beskrive, hvad folkedrab er?
- Hvad er FN for en institution, og hvad betyder det, for den måde FN beskriver folkedrab på? Hvilke hensyn har medlemslandene måske været optaget af i 1948?
- Hvad synes I om FN's måde at forklare, hvad folkedrab er?

Skema til diskussion af FN's forklaring af, hvad folkedrab er

Diskussionsspørgsmål i klassen	Dine svar og tanker
Hvad er folkedrab ifølge FN?	Skriv dit svar i stikord
Hvilke grupper kan ifølge FN være ofre for et folkedrab?	Er det en eller flere typer af grupper FN nævner? Hvem? Synes du, der mangler nogle grupper i FN's forklaring? F.eks. politiske grupper?
Hvad består en gruppes liv og fællesskab af ifølge FN? - hvilke aspekter ved gruppens eksistens og fællesskab kan et folkedrab angribe og ødelægge?	Hvilke ting, er med til at holde en gruppe sammen ifølge FN? Hvilke ting ved gruppens liv og fællesskab nævner FN kan blive angrebet under et folkedrab?

Diskussionsspørgsmål i klassen	Dine svar og tanker
Hvor stor en betydning har det fysiske massebord på gruppens medlemmer for FN?	Synes FN, at mordet på gruppemedlemmerne er det vigtigste i folkedrab, eller er det kun en ud af flere måder, en gruppe kan ødelægges på?
Hvor stor en betydning har handlinger, der ikke involverer direkte mord for FN? Hvordan kan handlinger, der ikke involverer mord, være med til at ødelægge en gruppe?	Prøv at tælle, hvor mange måder, at FN siger, at en gruppe kan ødelægges på ud over det fysiske drab. Hvad fortæller det om FN's opfattelse af betydningen af handlinger, der ikke er mord? Prøv at tænke over, hvordan nogle af FN's forslåede handlinger kan ødelægge gruppens liv og fællesskab, selvom de måske ikke direkte er mord.
Hvad er FN's formål med at beskrive folkedrab?	Hvorfor tror du, at FN i sin tid valgte at bruge tid på at definere og vedtage sin folkedrabskonvention? Hvad tror du, FN ville bruge folkedrabskonventionen til?
Hvad er FN for en institution, og hvad betyder det for den måde, FN beskriver folkedrab på? Hvilke begivenheder og hensyn har medlemslandene måske været optaget af i 1948?	Når det er frivilligt at melde sig ind i en organisation, og medlemmerne er ret forskellige, hvad betyder det så, når man skal opfinde og vedtage fælles regler? Hvilke historiske begivenheder var sket kort forinden dannelsen af FN i efteråret 1945? Hvem bestemte mest i FN i 1948?
Hvad synes I om FN's måde at forklare, hvad folkedrab er?	Hvilke tanker får du, når du hører FN's måde at forklare, hvad folkedrab er?

Bud nr. 3: Frank Chalk og Kurt Jonassohns folkedrabsforståelse fra 1990

Afsender:

Historikeren Frank Chalk (f. 1940) og sociologen Kurt Jonassohn (f. 1920, d. 2011).

Både Frank og Kurt har undervist i historie og sociologi på forskellige universiteter i hhv. USA, Canada og Afrika. Kurt Jonassohn havde, ligesom Raphael Lemkin, også selv haft Holocaust tæt inden på livet. Kurt og hans forældre var tyske jøder. Da 2. verdenskrig startede, arbejdede Kurt tilfældigvis i Canada, hvilket reddede ham fra Holocaust. Kurts forældre og familie blev myrdet.

Kontekst:

I 1990 udgav Frank Chalk og Kurt Jonassohn deres bog om folkedrab, *Folkedrabs historie og sociologi*.

I 1990 var det længe siden, Lemkin og FN havde beskrevet, hvad de opfattede som folkedrab. Men, netop i den periode havde USA og Sovjetunionen været ekstremt mistroiske og fjendtlige overfor hinanden (Den kolde Krig), og havde hver især i ny og næ brugt folkedrabsbegrebet til at svine hinanden til. Folkedrab som ord blev derfor nogle gange brugt som retorisk våben, og ikke anvendt seriøst. Desuden syntes flere historikere i 1990, at det var et problem, at FN havde udeladt politiske grupper af hensyn til Sovjetunionen i 1948.¹ Frank og Kurt opfandt derfor deres egen nye folkedrabsbeskrivelse, som de mente var mindre politisk farvet end FN's.

Nogle af Kurt og Franks kollegaer fremhævede Lemkins originale beskrivelse af folkedrab, som den bedste beskrivelse, fordi den havde en upolitisk og mere nuanceret gruppeforståelse. Men Kurt og Frank synes, Lemkins beskrivelse var for bred, dvs. den havde for mange beskrivelser med. I stedet fremhævede de nu en snæver beskrivelse af folkedrab.

Frank Chalk og Kurt Jonassohns folkedrabsdefinition i 1990

"Folkedrab er et masse mord, hvor en stat eller anden magt myrder for at ødelægge en gruppe. Det er gerningsmændene², der bestemmer, hvad gruppen er, og hvilke mennesker, der tilhører gruppen."^{III}

1. I 1948 havde Sovjetunionen nægtet, at FN's folkedrabskonvention skulle inkludere politiske grupper, hvilket sandsynligvis hang sammen med, at de selv ville komme til at stå i et dårligt lys. Op gennem 1930'erne havde Sovjetunionen nemlig selv slået millioner af sovjetborgere ihjel pga. deres politiske tilhørsforhold.
2. 'Gerningsmanden' skal forstås som en stat eller en dominerende gruppe og altså ikke blot som én bestemt gerningsmand i ental.

Klassediskussion

I skal nu undersøge og diskutere følgende spørgsmål i klassen eller i gruppevis. Undervejs kan I udfylde skemaet.

- Hvad er et folkedrab ifølge Frank og Kurt?
- Hvilke grupper kan ifølge Frank og Kurt blive ofre for folkedrab? Hvad eller hvem afgør det? Mangler der nogen grupper?
- Hvad består gruppeliv og -fællesskab af ifølge Frank og Kurt?
- Hvor meget fylder det fysiske massebord på gruppens medlemmer for Frank og Kurt?
- Hvordan adskiller Frank og Kurts folkedrabsforståelse sig fra Lemkins og FN's forståelser af folkedrab?
- Hvad er formålet for Frank og Kurt med at beskrive folkedrab?
- I 1990 var der gået over 40 år siden Lemkin og FN lavede deres folkedrabsbeskrivelser. Påvirker en ny tid opfattelsen af folkedrab? Tænker I, at Kurts egen familiehistorie også har påvirket hans syn på folkedrab?
- Frank og Kurt kritiserede Lemkin og FN's forståelser af folkedrab. Er I enige? Hvad tænker I, man kan kritisere Frank og Kurts folkedrabsforståelse for?
- Hvad synes I, om Frank og Kurts måde at forklare, hvad et folkedrab er?

Skema til diskussion af Frank Chalk og Kurt Jonassohns forklaring af, hvad folkedrab er

Diskussionsspørgsmål i klassen	Dine svar og tanker
Hvad er folkedrab ifølge Frank og Kurt?	Skriv dit svar i stikord
Hvilke grupper kan ifølge Frank og Kurt være ofre for et folkedrab? Hvem eller hvad afgør det?	Hvad tænker du, det betyder, når Kurt og Frank skriver, at det er gerningsmændene, der bestemmer, hvad gruppen består af, og hvem der er med i den gruppe? Synes du der mangler nogle grupper i Frank og Kurts forklaring? Eller kan der næsten være 'for mange' grupper i deres forståelse?
Hvad består en gruppes liv og fællesskab af ifølge Frank og Kurt? - hvilke aspekter ved gruppens liv og fællesskab kan et folkedrab angribe?	Hvad er en gruppe holdt sammen af ifølge Frank og Kurt? Hvad skal en gerningsmand gøre, hvis han vil begå et folkedrab ifølge Frank og Kurt?

Diskussionsspørgsmål i klassen	Dine svar og tanker
Hvor stor en betydning har det fysiske masse mord på gruppens medlemmer for Frank og Kurt?	Synes Frank og Kurt, at mordet på gruppemedlemmerne er det vigtigste i folkedrab, eller er mordet kun en ud af flere måder en gruppe kan blive udslettet?
Hvordan adskiller Frank og Kurts folkedrabsforståelse sig fra Lemkins og FN's forståelse?	Hvilke ting i folkedrab synes Frank og Kurt er det vigtigste? Har de udeladt noget, som Lemkin og FN har med i deres forklaringer på folkedrab?
Hvad er Frank og Kurts formål med at beskrive folkedrab?	Hvorfor tror du, Frank og Kurt lavede en ny beskrivelse af, hvad folkedrab er? Hvad tror du, de ville bruge den til? Måske fortæller Frank og Kurts uddannelse og arbejde noget om deres formål?
I 1990 var der gået over 40 år siden Lemkins og FN's folkedrabsbeskrivelser. Påvirker en ny tid opfattelsen af folkedrab? Tænker I, at Kurts egen familiehistorie også har påvirket hans syn på folkedrab?	Hvorfor tror du, at Frank og Kurt i 1990 valgte at lave en ny forklaring af, hvad folkedrab er? Er der noget, som er anderledes nu end tidligere? Tror I, at ens egen familiehistorie kan påvirke, hvordan han forstår folkedrab?
Frank og Kurt kritiserede Lemkin og FN's forståelser af folkedrab. Er I enige? Hvad tænker I, man kan kritisere Frank og Kurts folkedrabsforståelse for?	Hvad var det ved Lemkin og FN's forklaringer af folkedrab, som Frank og Kurt var uenige i? Synes I, at Kurt og Frank har ret i deres kritik? Hvorfor? Er der noget ved Frank og Kurts måde at forklare folkedrab på, som du synes mangler noget?
Hvad synes I om Frank og Kurts måde at forklare, hvad folkedrab er?	Hvilke tanker får du, når du hører Frank og Kurts måde at forklare, hvad folkedrab er?

Begrundet valg af folkedrabsdefinition

Nu har I mødt tre forskellige bud på, hvordan man kan beskrive og forstå folkedrab. Der er ingen af budene, der er mere rigtige end de andre. Tværtimod rummer de alle tre både styrker og svagheder. Styrker og svagheder, der igen er udtryk for de mennesker, der står bag, og de sammenhænge og den tid, de er blevet til i.

Alle tre forståelser af folkedrab bliver brugt den dag i dag af personer, der arbejder med folkedrab. Nu skal I vælge én af folkedrabsbeskrivelserne, som I vil arbejde videre med. I skal begrunde jeres valg.

Jeg/vi vælger at anvende x-folkekrabsdefinition, der beskriver folkekrab på x-måde...

og fremhæver x-aspekt ved gruppeliv og -fællesskab og x-aspekt ved gruppedød...

som noget helt centralt. Fordi vi synes...

Elevopgave 2a

Historiske folk – hvem var x-folk?

Før I skal undersøge de historiske angreb på armeniere, jøder og/eller cambodjanere, skal I finde ud af noget mere om dem som grupper. Jo mere I ved om deres liv før angrebet på dem, jo bedre kan I vurdere karakteren og effekten af de handlinger, som de efterfølgende blev udsat for.

Vi arbejder med _____ -folk, som blev angrebet i 19 _____. Før overfaldet på gruppen havde mange medlemmer af gruppen f.eks. det til fælles, at de;

- Levede det samme sted? Hvis ja, hvor?
- Talte det samme sprog? Hvis ja, hvilket/hvilke?
- Havde den samme religion, værdier eller holdninger? Hvis ja, hvilke?
- Havde de samme traditioner og skikke? Hvis ja, hvilke?
- Havde de samme madvaner? Hvis ja, hvilke?
- Gik på de samme typer af skoler? Hvis ja, hvilke?
- Tjente til livets ophold på samme måde? Hvis ja, hvilke?
- Havde de samme politiske holdninger? Hvis ja, hvilke?
- Havde andre ting til fælles? Hvis ja, hvilke?
- Hvilke væsentlige ting havde de ikke tilfælles? Hvilke og hvorfor?

For at finde svar på spørgsmålene kan I benytte jer af biblioteket og/eller I kan benytte jer af nedenstående links:

Gruppeliv armeniere

[Armeniernes historie i Osmannerriget | Folkedrab.dk](#)

[folkemord.no – folkemord.no](#)

[Armenien \(globalis.dk\)](#)

[10 vigtigste ting om det armenske folkedrab | Kristeligt Dagblad \(kristeligt-dagblad.dk\)](#)

Gruppeliv i Cambodja

[Fra fortidsromantik til fjendebilleder | Folkedrab.dk](#)

[Ofrene for De Røde Khmerers fjendebilleder | Folkedrab.dk](#)

[folkemord.no – folkemord.no](#)

[HMH | Folkedrab i Cambodja](#)

Gruppeliv jøder

[Jødedom | faktalink](#)

[Videoer | Jødisk Informationscenter \(joediskinfo.dk\)](#)

[De danske jøders historie | Jødisk Informationscenter \(joediskinfo.dk\)](#)

[The Danish Center for Holocaust and Genocide Studies \(holocaust-uddannelse.dk\)](#)

Elevopgave 2b

Historiske gruppeangreb – hvad skete der med gruppen?

I skal nu finde ud af, hvad der skete med jeres gruppe. I skal lave en historisk tidslinje over de ting, der overgik jeres gruppe i den periode, hvor gerningsmændene havde magten over dem.

Husk, at gerningsmændene ikke nødvendigvis 'kun' slog gruppens medlemmer ihjel, men også foretog sig andre ting, der i nogle af folkedrabsdefinitionerne bliver fremhævet som folkedrab. I jeres tidslinje kan I også prøve at beskrive forskellige stadier eller faser i forløbet, hvis I har talt med jeres lærer om forskeren Gregory Stantons folkedrabsstadier.³

I vælger selv, om formatet af tidslinjen skal være analogt eller digitalt. Et krav er, at I inddrager en eller flere historiske kilder til at dokumentere jeres tidslinje. I kan bruge biblioteket til at finde information om behandlingen af jeres offergruppe, og/eller I kan gå ind på følgende hjemmesider:

Kronologisk overblik over Holocaust

[Tidslinje for Holocaust | Folkedrab.dk](#)

[Holocaust | faktalink](#)

[The Danish Center for Holocaust and Genocide Studies \(holocaust-uddannelse.dk\)](#)

Kilder til Holocaust

[Kilder til Holocaust | Folkedrab.dk](#)

[Yad Vashem Photo Collections *](#)

**Her kan I se fotografier af jødiske ofre for Holocaust fra tiden før, nazisterne angreb dem. Dvs. det er billeder, som er taget frivilligt og som udtrykker et normalt hverdagsliv.*

[Yad Vashem Foto Samlinger *](#)

**Billederne du/I kan se her, er barske og indeholder billeder af vold og døde mennesker, herunder også døde børn. Du/I skal derfor kun trykke på linket, hvis du har mod på det. Hvis du er i tvivl, så tal med din lærer om det. Du/I kan sagtens få en forståelse af folkedrab uden at se billederne.*

Kildekritiske overvejelser, hvis I bruger fotos

Hvis I gerne vil anvende fotos til at dokumentere jeres tidslinje, skal I huske at forholde jer kildekritisk til fotografierne. Mange fotos fra folkedrab er nemlig taget af gerningsmændene selv. I kan f.eks. forholde jer til:

- Hvad og hvem forestiller billedet?
- I hvilken sammenhæng er det taget?
- Tror I, at personerne på billedet selv havde lyst til at få taget billeder af sig i den situation?
- Hvem har taget billedet?
- Hvordan fremstiller fotografen personerne på billedet?
- Hvad vil fotografen med sit billede?
- Hvad fortæller fotografiet noget om?

3. I kan læse mere om stadier under folkedrab her: [Stanton: Folkedrab som stadier | folkedrab.dk](#)

Kronologisk overblik over det armenske folkedrab

[En kronologi over det armenske folkemord \(armenian-genocide.org\)](http://armenian-genocide.org)

[Under folkedrabet - massakrer og dødsmarkeringer | Folkedrab.dk](http://Folkedrab.dk)

[10 vigtigste ting om det armenske folkedrab | Kristeligt Dagblad \(kristeligt-dagblad.dk\)](http://Kristeligt-Dagblad.dk)

Kilder til det armenske folkedrab

[Kilder om det armenske folkedrab | Folkedrab.dk](http://Folkedrab.dk)

[Eksempel på arkivdokumenter om det armenske folkemord \(armenian-genocide.org\)](http://armenian-genocide.org)

[Ikonske billeder af det armenske folkemord \(armenian-genocide.org\) *](http://armenian-genocide.org)

**Billederne du/I kan se her, er meget barske og indeholder billeder af vold og døde mennesker, herunder også døde børn. Du/I skal derfor kun trykke på linket, hvis du har mod på det. Hvis du er i tvivl, så tal med din lærer om det. Du/I kan sagtens få en forståelse af folkedrabet uden at se billederne.*

Kildekritiske overvejelser, hvis I bruger fotos

Hvis I gerne vil anvende fotos til at dokumentere jeres tidslinje, skal I huske at forholde jer kildekritisk til fotografierne. Mange fotos fra folkedrab er nemlig taget af gerningsmændene selv. I kan f.eks. forholde jer til:

- Hvad og hvem forestiller billedet?
- I hvilken sammenhæng er det taget?
- Tror I, at personerne på billedet selv havde lyst til at få taget billeder af sig i den situation?
- Hvem har taget billedet?
- Hvordan fremstiller fotografen personerne på billedet?
- Hvad vil fotografen med sit billede?
- Hvad fortæller fotografiet noget om?

Kronologisk overblik over folkedrabet i Cambodja

[Tidslinje for Cambodja | Folkedrab.dk](#)

[Under folkedrabet – et kommunistisk samfundseksperiment | Folkedrab.dk](#)
[folkemord.no – folkemord.no](#)

Kilder til folkedrabet i Cambodja

[De Røde Khmerer – folkemord og forsoning i Cambodja \(his2rie.dk\)](#)

[Cambodjansk folkemord: 33 hjemløse fotos fra drabsmarkerne \(allthatsinteresting.com\) *](#)

*Billederne du/I kan se her, er meget barske og indeholder billeder af vold og døde mennesker, herunder også døde børn. Du/I skal derfor kun trykke på linket, hvis du har mod på det. Hvis du er i tvivl, så tal med din lærer om det. Du/I kan sagtens få en forståelse af folkedrabet uden at se billederne.

Kildekritiske overvejelser, hvis I bruger fotos

Hvis I gerne vil anvende fotos til at dokumentere jeres tidslinje, skal I huske at forholde jer kildekritisk til fotografierne. Mange fotos fra folkedrab er nemlig taget af gerningsmændene selv. I kan f.eks. forholde jer til:

- Hvad og hvem forestiller billedet?
- I hvilken sammenhæng er det taget?
- Tror I, at personerne på billedet selv havde lyst til at få taget billeder af sig i den situation?
- Hvem har taget billedet?
- Hvordan fremstiller fotografen personerne på billedet?
- Hvad vil fotografen med sit billede?
- Hvad fortæller fotografiet noget om?

Elevopgave 3

Var gruppeangrebet et folkedrab?

Ud fra jeres kilder og tidslinje har I nu dannet jer et historisk overblik over, hvad der overgik jeres gruppe. Nu er spørgsmålet, om og hvordan deres behandling kan kaldes for et folkedrab. I skal derfor finde jeres valgte forståelse af folkedrab frem igen og besvare problemstillingen; *På hvilke måder blev _____-folk udsat for folkedrab ifølge _____-folkedrabsforståelse?*

I bestemmer selv, hvordan I vil besvare spørgsmålet. I kan overveje at lade jeres besvarelse indeholde nogle af nedenstående overvejelser:

- Hvordan passer jeres **offergruppe** med den gruppeforståelse, som jeres folkedrabsdefinition har? Er jeres gruppe f.eks. en national eller religiøs gruppe?
- Hvordan fremstår **hensigten** med behandlingen af gruppen? Virker den tilfældig, eller er der tegn på, at gerningsmændene handlede målrettet efter at udrydde gruppen?
- Hvordan kan de ting, som gruppen blev udsat for, ses som eksempler på nogle af de **handlinger**, jeres folkedrabsforståelse opfatter som folkedrab?

I kan bruge nogle af nedenstående formuleringer i jeres besvarelse:

Den gruppe, der blev angrebet var en national/etnisk/religiøs og/eller x-gruppe, hvilket hører under/ikke hører under _____ folkedrabsdefinition

Behandlingen af _____-folk, var et folkedrab ifølge _____-folkedrabsforståelse, fordi gruppens medlemmer blev udsat for følgende handlinger, _____ som indgår i x-folkekrigsbeskrivelse, der netop fremhæver følgende handlinger som folkedrab _____

Gerningsmændene gik målrettet efter _____-gruppens udryddelse, hvilket vi kan se ud fra _____

Det bevidste forsøg på at udrydde en gruppe er en del af _____-folkedrabsdefinition, der betoner hensigten om gruppens udryddelse som central.

Elevopgave 4

Udarbejdelse af produkt og fremlæggelse

I har nu arbejdet med jeres historiske problemstilling, som indeholdt tre spørgsmål:

- 1) Hvad er folkedrab?
- 2) Hvem var _____-folk og hvad skete der med dem?
- 3) På hvilke måder blev _____-folk udsat for folkedrab ifølge _____-folkedrabsforståelse?

Den viden og de svar I har fundet ud af, skal I fremlægge for klassen. Til fremlæggelsen skal I formidle jeres viden ved hjælp af en eller flere historiske kilder og vha. et produkt, som I selv skal lave. Et produkt kan være mange forskellige ting. Det kan f.eks. være en tegneserie, en podcast, en powerpoint, en figur, et skuespil, en planche, model eller noget helt andet. Det vigtigste er, at produktet understøtter jeres fremlæggelse og pointer.

Når I fremlægger for hinanden, skal I høre godt efter, hvad den fremlæggende gruppe siger, da I skal bruge pointerne fra fremlæggelserne til forløbets afsluttende opgave.

Gruppen, der fremlægger, skal også stille klassen to åbne spørgsmål undervejs i fremlæggelsen, som har med oplægget at gøre. F.eks. *"Hvorfor ødelagde nazisterne de jødiske synagoger?"*, eller, *"Hvordan tror I, det påvirkede de armenske samfund, at deres børn blev stjålet og tvangskonverteret til islam?"*

Elevopgave 5

Nutidsblik – historiebrug af Holocaust og andre folkedrab

Som I har erfaret, bruger forskellige fagpersoner og organisationer folkedrabsbegrebet til at beskrive og forstå historiske forløb og forbrydelser. Men de er dog langt fra de eneste, der bruger folkedrab og holocaust til noget i dag. Måske I allerede har mødt eksempler på en anden brug af folkedrabsbegrebet i jeres hverdag?

Eksempler på drabelig historiebrug

I dag bruger mennesker forskellige begreber og dele af historien på mange måder og med forskellige nutidige formål. Det gælder også brugen af folkedrab. Historikere vil f.eks. gerne forstå og beskrive fortiden, advokater vil gerne forebygge, kriminalisere og fælde dom, mens andre personer og grupper igen kan have helt andre mål med at inddrage ordet folkedrab i nutidige sager. Mål, der f.eks. handler om at fremme bestemte politiske eller sociale synspunkter. Mål, der handler om at tjene penge, underholde, eller mål, som vedrører det enkelte menneske eller den enkelte gruppes oplevelse af identitet, retfærdighed eller samhørighed.

I denne opgave skal I arbejde med forskellige former for nutidig historiebrug af Holocaust og andre folkedrab. I skal først vælge en af overskrifterne ud, følge et eller flere af linkene og diskutere teksterne (se diskussionsspørgsmål efter links). Herefter skal I lave et kort nyhedsindslag, hvor I skal formidle og forholde jer til historiebrugen (se opgavebeskrivelse under links).

Hollywood og Holocaust

[Hollywood og holocaust - filmen som historiefortælling | Presse | DR](#)
[Holocaust i Hollywood-regi \(jyllands-posten.dk\)](#)

Eftertidens retsopgør i Cambodja

[Cambodjas forsinkede retsopgør | Information](#)
[Cambodja: Vigtig retssag ved et ikke betydningsfuldt tribunal | Information](#)

Benægtelse af det armenske folkedrab

[Bidens anerkendelse af det armenske folkemord handler om alt andet end armenerne | Information](#)
[Benægtelse af det armenske folkedrab | Folkedrab.dk](#)
[Historikere: Anerkend det armenske folkedrab | Kristeligt Dagblad \(kristeligt-dagblad.dk\)](#)
[Fordømmelsen af et folkemord | Information](#)

Corona-antivaccinekampagne, minksag og Holocaust

[Hvordan Corona-vaccinemodstandere | relativisere Holocaust NDR.de - Tv - Udsendelser A-Z - kulturjournal](#)
[Holocaust-overlevende fordømmer brugen af gul stjerne ved COVID-19-protester | Bakken \(thehill.com\)](#)
[Anti-vaccine-plakater med nazisme-referencer hængt op flere steder i Nordjylland | Nordjyske.dk](#)
["Skammeligt": Auschwitz-lignende banner ved polsk COVID-vaccineprotest fordømte | Reuters](#)
[Traktorskilte med Mette Frederiksen og Hitler vækker forargelse | Tjekdet](#)
[Sønderjysk landmand bag nazi-skilt af Mette Frederiksen – Ekstra Bladet](#)

Folkedrab og krigen i Ukraine

[Putin: Vi vurderer, at der er 'et folkemord' i den østukrainske Donbass-region | Udland | DR](#)

[Scholz: Putin-udsagn om folkedrab i Ukraine er latterlig - TV 2](#)

[Ukraines parlament stempler Ruslands krig som folkedrab \(berlingske.dk\)](#)

Socialrådgiver Jan Hoby trækker nazikort i debat

[Fagforenings-næstformand: Medarbejdere på jobcentre er som fangevogtere i Auschwitz \(jyllands-posten.dk\)](#)

FN's og juristers advarsler om aktuelle folkedrab

[FN advarer om muligt folkedrab i Sydsudan | Udland | DR](#)

[Darfur-konflikten - et folkedrab? | Nyheder | DR](#)

[Ordet »folkedrab« er politisk følsomt | Kristeligt Dagblad \(kristeligt-dagblad.dk\)](#)

[Jurister advarer om folkemord i Kina og tre andre historier fra verden | Information](#)

Diskussionsspørgsmål til eksempler på nutidig historiebrug

I skal nu undersøge og diskutere følgende spørgsmål i gruppen. Undervejs kan I udfylde skemaet.

- Hvilken historisk reference er der tale om i teksterne? Er det et bestemt folkedrab, der henvises til, eller er det mere overordnet 'folkedrab', som anvendes?
- Afsender: hvem er det, som bruger folkedrabet? Hvem er modtagerne?
- Hvordan virker det til, at afsenderen forstår betydningen af folkedrab? Er det tæt på eller langt fra de forståelser af folkedrab, som I har arbejdet med?
- Hvilken sammenhæng lader det til, at afsenderen ser mellem fortid, nutid og fremtid, når han/hun anvender folkedrab på den måde? Tror I også den opfattelse vil smitte af på modtagerne?
- Hvad tænker I er målet med historiebrugen? Er det f.eks. noget, der skal retfærdiggøre en politisk, social eller militær handling? Er det noget, der skal bruges til at underholde (tv-format f.eks.). Bruges folkedrab til at fortælle en vigtig identitetsmæssig fortælling om sig selv, eller bruges folkedrab til at forebygge og advare?
- Hvilken virkning tænker I, det har at bruge folkedrab til det mål? Fremmer det sagen eller det modsatte? Har der været reaktioner på den historiebrug? Hvilke og hvorfor?

Skema til diskussion af nutidig historiebrug

Diskussionsspørgsmål i klassen	Dine svar og tanker
Vi har valgt at arbejde med den overskrift på historiebrug, der hedder:	
Hvilken historisk reference er der tale om i teksterne? Er det et bestemt folkedrab, der henvises til, eller er det mere overordnet 'folkedrab', som bruges?	
Afsender: hvem er det, som bruger folkedrabet? Hvem er modtagerne?	Selvom teksten måske ikke direkte fortæller, hvem modtagerne er, så prøv at overveje, hvem I tror, at afsenderen gerne vil henvende sig til

Diskussionsspørgsmål i klassen

Dine svar og tanker

Hvilken sammenhæng lader det til, at afsenderen ser mellem fortid, nutid og fremtid, når han/hun anvender folkedrab på den måde?

Tror I også den opfattelse vil smitte af på modtagerne?

Virker det som om, at afsenderen forstår de historiske folkedrab, når han/hun bruger ordet folkedrab i dag?

Tror I, at afsenderens forståelse, eller manglende forståelse, vil påvirke modtagerne? Hvad afhænger det af?

Hvad tænker I, er målet med historiebrugen?

Er det f.eks. noget, der skal retfærdiggøre en politisk, social eller militær handling? Er det noget, der skal bruges til at underholde (tv-format f.eks.). Bruges folkedrab til at fortælle en vigtig identitetsmæssig fortælling om sig selv, eller bruges folkedrab til at forebygge og advare?

Hvorfor bruger de her mennesker folkedrab i dag? Hvad vil de med det?

Hvilken virkning tænker I, det har at bruge folkedrab til det mål?

Fremmer det sagen eller det modsatte? Har der været reaktioner på den historiebrug? Hvilke og hvorfor?

Tror I, det virker efter hensigten for afsenderen, når han/hun bruger folkedrab på den måde? Hvorfor / hvorfor ikke?

Hvilke reaktioner har der været og hvorfor?

Lav et nyhedsindslag om historiebrugen

I skal nu lave et optaget nyhedsindslag, hvor I præsenterer og forholder jer til den historiebrug, I lige har læst om. I kan f.eks. bruge jeres mobil til at optage med eller bruge optagefunktionen i powerpoint.

I skal skrive et manuskript og storyboard til indslaget, så I kan øve jer og forberede nyhedsindslaget forskellige elementer. Overvej også jeres rollers fremtoning, tøj og måde at kommunikere på.

Nyhedsindslaget skal indeholde følgende ting:

- En tv-vært, der kort præsenterer historiebrugen og dens kontekst, i nyhederne.
- To efterfølgende indslag i nyhederne bestående af:
 - 1 - En person, der udtaler sig som afsender for historiebrugen (f.eks. en politiker, der inddrager folkedrab i en tale eller f.eks. en borger, der demonstrerer og anvender folkedrab i sin protesttale)
 - 2 - En anden person, der reagerer på den første persons historiebrug (f.eks. en anden politiker, eller f.eks. en historiker eller måske en efterkommer af et folkedrabsoffer)
- En tredje person, der skal agere historiebrugs-ekspert i nyhedsstudiet, som i samtale med tv-værten kan forklare historiebrugen i de to indslag og hvilken sammenhæng, der er mellem historiebrugen og det historiske folkedrab, som anvendes.
- Nyhedsindslaget skal vare ca. 3 minutter – eller fastsættes sammen med jeres lærer.

Faste roller til nyhedsindslaget

- Nyhedsvært
- Ekspert, der skal forholde sig til og forklare de to indslags historiebrug

Mulige roller til nyhedsindslaget

- Instruktør, der vil lave en ny film om et bestemt folkedrab
- Efterkommer til folkedrabet – enten fra ofre, gerningsmænd eller tilskuere
- Øjenvidne fra folkedrabet
- Medlem af en organisation, der arbejder med historisk forsoning
- Politiker
- Militærperson
- Historiker
- Advokat eller dommer
- Skoleelev
- Almindelige borger
- Landmand
- Turist
- Lærer
- Eller en anden person, som I synes kunne være relevant i tv-indslaget

Elevopgave 6

Stemmer i tid og rum

I denne øvelse skal I arbejde med, hvordan at fortid, nutid og fremtid kan påvirke hinanden, også når det handler om folkedrab.

Klassens elever skal nu fordele sig i tre lige store grupper. Hver gruppe skal repræsentere og indleve sig i mennesker fra en bestemt tid;

- mennesker fra fortiden
- mennesker fra nutiden
- mennesker fra fremtiden

I hver gruppe, skal I nu i gang med at forestille jer, hvad mennesker fra jeres gruppes tid har at sige om folkedrab, og hvad I gerne vil sige til mennesker i de andre tider om folkedrab.

I må selv vælge, om I vil agere konkrete historiske eller nutidige mennesker, f.eks. Anne Frank, eller om I hellere vil være tale som mere anonyme repræsentanter for bestemte grupper, f.eks. en nutidig skoleelev, eller fremtidig politiker. Inden for hver gruppe kan der sagtens være flere forskellige personer, der kan komme til orde.

I kan bygge jeres tidslige stemmer op efter formen:

"Jeg hedder _____ og er et menneske fra fortiden/nutiden/fremtiden.

Jeg vil gerne fortælle jer, om folkedrab og dets betydning for mig her i x-tiden _____

Jeg synes / synes ikke folkedrab er vigtigt for mig at forholde mig til her i X-tid, fordi _____

Hvis jeg kunne sige noget om folkedrab til mennesker i andre tider, f.eks. mennesker fra X-tiden, ville jeg sige til dem, at _____

Når hver gruppe har forberedt deres tidslige stemmer, skal I som klasse udtænke en måde, hvor I som tidsgrupper kan placere jer i forhold til hinanden, så I kan vise, hvordan I forestiller jer, at tiderne fortid, nutid og fremtid påvirker hinanden:

- Stil jer op i lokalet på en måde, så I med jeres gruppers placering kan vise en sammenhæng mellem fortid, nutid og fremtid

Herefter skal I på skift fremføre jeres planlagte tidslige stemmer for hinanden. Når I hører hinandens pointer, må I gerne gå i dialog med hinanden og forholde jer til, hvilken rolle menneskene i jeres egen tidsgruppe har for de andre gruppers udtalelser om folkedrab.

Litteraturliste

Bøger og artikler

Chalk, Frank & Kurt Jonassohn: *The History and Sociology of Genocide: Analyses and case studies*. Yale University Press, 1990

Lemkin, Raphael: *Axis Rule in Occupied Europe*. Publications of the Carnegie Endowment for International Peace, Division of International Law, Washington 1944

United Nations: *Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide* (1948)

Hjemmesider og links

[Anti-vaccine-plakater med nazisme-referencer hængt op flere steder i Nordjylland | Nordjyske.dk](#)

[Armenien \(globalis.dk\)](#)

[Armeniernes historie i Osmannerriget | Folkedrab.dk](#)

[Benægtelse af det armenske folkedrab | Folkedrab.dk](#)

[Bidens anerkendelse af det armenske folkemord handler om alt andet end armenerne | Information](#)

[Cambodjansk folkemord: 33 hjem søgende fotos fra drabsmarkerne \(allthatsinteresting.com\)](#)

[Cambodjas forsinkede retsopgør | Information](#)

[Cambodja: Vigtig retssag ved et ikke betydningsfuldt tribunal | Information](#)

[Darfur-konflikten - et folkedrab? | Nyheder | DR](#)

[De danske jøders historie | Jødisk Informationscenter \(joediskinfo.dk\)](#)

[De Røde Khmerer – folkemord og forsoning i Cambodja \(his2rie.dk\)](#)

[Eksempel på arkivdokumenter om det armenske folkemord \(armenian-genocide.org\)](#)

[En kronologi over det armenske folkemord \(armenian-genocide.org\)](#)

[Introduktion til De Forenede Nationer \(unric.org\)](#)

[Fagforenings-næstformand: Medarbejdere på jobcentre er som fangevogtere i Auschwitz \(jyllands-posten.dk\)](#)

[FN advarer om muligt folkedrab i Sydsudan | Udland | DR](#)

[FN's folkedrabskonvention | Folkedrab.dk](#)

[Folkedrab \(globalis.dk\)](#)

[Folkedrab - et omstridt begreb | Folkedrab.dk](#)

[folkemord.no – folkemord.no](#)

[Fordømmelsen af et folkemord | Information](#)

[Fra fortidsromantik til fjendebilleder | Folkedrab.dk](#)

[Hall of Names in the Yad Vashem Holocaust History Museum](#)

[HMH | Folkedrab i Cambodja](#)

[Historikere: Anerkend det armenske folkedrab | Kristeligt Dagblad \(kristeligt-dagblad.dk\)](#)

[Holocaust i Hollywood-regi \(jyllands-posten.dk\)](#)

[Hollywood og holocaust - filmen som historiefortælling | Presse | DR](#)

[Holocaust | faktalink](#)

[Holocaust-overlevende fordømmer brugen af gul stjerne ved COVID-19-protester | Bakken \(thehill.com\)](#)

[Hvordan Corona-vaccinemodstandere | relativisere Holocaust NDR.de - Tv - Udsendelser A-Z -](#)

[Hvordan opstår folkedrab? – tre teoretiske bud | folkedrab.dk](#)

[kulturjournal](#)

[Ikoniske billeder af det armenske folkemord \(armenian-genocide.org\)](#)

[Jurister advarer om folkemord i Kina og tre andre historier fra verden | Information](#)

[Jødedom | faktalink](#)

[Kilder om det armenske folkedrab | Folkedrab.dk](#)

[Kilder til Holocaust | Folkedrab.dk](#)

[Ofrene for De Røde Khmerers fjendebilleder | Folkedrab.dk](#)

[Ordet »folkedrab« er politisk følsomt | Kristeligt Dagblad \(kristeligt-dagblad.dk\)](#)

[Putin: Vi vurderer, at der er 'et folkemord' i den østukrainske Donbass-region | Udland | DR](#)

["Skammeligt": Auschwitz-lignende banner ved polsk COVID-vaccineprotest fordømte | Reuters](#)

[Scholz: Putin-udsagn om folkedrab i Ukraine er latterlig - TV 2](#)

[Stanton: Folkedrab som stadier | folkedrab.dk](#)

[The Danish Center for Holocaust and Genocide Studies \(holocaust-uddannelse.dk\)](#)

[Tidslinje for Cambodja | Folkedrab.dk](#)

[Tidslinje for Holocaust | Folkedrab.dk](#)

[Ukraines parlament stempler Ruslands krig som folkedrab \(berlingske.dk\)](#)

[Under folkedrabet – et kommunistisk samfundseksperiment | Folkedrab.dk](#)

[Under folkedrabet - massakrer og dødsmarkeringer | Folkedrab.dk](#)

[Videoer | Jødisk Informationscenter \(joediskinfo.dk\)](#)

[white and brown dome ceiling photo – Free Israel Image on Unsplash](#)

[Yad Vashem Foto Samlinger](#)

[10 vigtigste ting om det armenske folkedrab | Kristeligt Dagblad \(kristeligt-dagblad.dk\)](#)

Noter

- I Raphael Lemkins folkedrabsdefinition er oversat og bearbejdet fra: Raphael Lemkin: *Axis Rule in Occupied Europe*. Publications of the Carnegie Endowment for International Peace, Division of International Law, Washington 1944, s. 79
- II FN's folkedrabskonvention er oversat og bearbejdet fra: United Nations: *Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide* (1948). Kan rekvireres på: [United Nations Office on Genocide Prevention and the Responsibility to Protect](#)
- III Kilde er oversat og bearbejdet fra: Frank Chalk & Kurt Jonassohn: *The History and Sociology of Genocide: Analyses and case studies*. Yale University Press, 1990, s. 23